

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

/Avdeling for areal og
transport

Vår dato	29.06.2015
Deres dato	2015-06-23T00:00:00
Vår referanse	15/08717-2
Deres referanse	
Vår saksbehandler	Torbjørn Landmark

Uttale - Søknad om bygging av fem småkraftverk i Drangedal.

Vi viser til oversendelse datert 23.03.2015 vedrørende søknad om bygging av fem småkraftverk i Drangedal. Telemark fylkeskommune har følgende merknader til søknadene:

Vannforvaltning, landskap og friluftsliv.

De 5 omsøkte kraftverkene ligger i vassdragsavsnitt som etter vannforskriften er definert til å ha god miljøtilstand. Vannforekomsten Loneelva bekkefelt der Holtanelva inngår, har sågar svært god miljøtilstand (Laustad kraftverk). I vannforvaltningssammenheng er målet å oppnå god miljøtilstand. Vannforekomster som har god miljøtilstand eller bedre, skal beskyttes og ikke forringes. (jfr. vannforskriften). Dette målet skal vurderes opp imot andre viktige samfunnsinteresser som i dette tilfellet bla. er fornybar energi.

Vannforekomstene som er berørt, ligger i Kragerøvassdraget vannområde i Vest- Viken vannregion. Siden 2010 er det arbeidet med regional plan for vannforvaltning for Vest-Viken. Denne skal etter planen behandles i Fylkestinget i desember 2015 og skal deretter til Kongen i statsråd for endelig godkjenning.

Utbygging som omsøkt, vil påvirke vannforekomstene på delstrekninger. Av utredningsmateriale/konsekvensvurderinger fremgår en del temaer som godt dokumentert, - særlig biologisk mangfold, - mens andre temaer er noe mindre påaktet; bla. vannmiljø, friluftsliv og landskap. To av tiltakene ligger i nedbørfeltet til Gautefallvassdraget som er varig verna etter vassdragsverneplan IV. Det gjelder Gautefallselva og Djupsåna. Vernet er bla. begrunnet med friluftslivsinteresser. Begge tiltakene ligger i et område i Drangedal der naturverdiene er svært viktige i reiselivssammenheng (Gautefallområdet), men også for lokalbefolkningens utøvelse av friluftsliv.

For disse to tiltakene kunne det med fordel vært vurdert helhetlige konsekvenser for naturen i seg selv og for friluftslivsutøvelse og landskapsopplevelse i influensområdet til Gautefall som reiselivs- og friluftslivsområde. Dette målt opp mot samfunnsnyten av kraftutbyggingen.

For Graveelva går det frem av utredningene at det er viktige lokale friluftslivsinteresser (Tørdal). Gravelva ligger i vassdragsavsnittet nedstrøms Suvdølakonsesjonen og der revisjonssak er åpnet. Det synes naturlig å se disse konsesjonssakene i sammenheng, da det på en god måte kan bidra til å oppfylle intensjonene i vannforskriften om helhetlig vannforvaltning. Helhetlig vannforvaltning dreier seg bla om å se hele nedbørfelt under ett- og ikke bare hvert vann, hver bekk- og elvestreng separat.

Forholdet til kulturminner

Vår kunnskap om kulturminner i nærområdet samt en vurdering av landskap og terreng, tilsier at det kan være bevart ikke, kjente automatisk fredede kulturminner i områdene som vil bli påvirket av de omsøkte tiltakene. I henhold til kulturminneloven § 9 må vi derfor utføre en arkeologisk registrering før vi kan gi endelig uttalelse til søknaden. Vi viser til samme paragraf om undersøkelsesplikten av offentlige og større private tiltak og til § 10 om at utgifter til særskilt granskning må dekkes av tiltakshaver.

For å vurdere omfanget av og utarbeide et budsjett for registreringen må vi foreta en befarings- og vi ber om å få oversendt digitale filer (sosi- eller shapeformat) som viser hvor tiltak planlegges. Filene kan sendes til line.grindkasa@t-fk.no.

Om det viser seg at det er konflikt mellom et automatisk fredet kulturminne og tiltaket, må det søkes om dispensasjon fra kulturminneloven. Søknaden utarbeides av fylkeskommunen og oversendes Riksantikvaren for vurdering. For at Riksantikvaren skal ha tid til å behandle søknaden har det regionale kulturminnevernet rett til tre måneders uttalefrist, i medhold av kulturminneloven § 9 andre ledd. Fristen kan om nødvendig forlenges ytterligere. Om Riksantikvaren innvilger en dispensasjon, vil det vanligvis stilles vilkår om en arkeologisk utgravning før tiltaket realiseres. Utgifter til en slik utgravning bæres av tiltakshaver, jf. kulturminneloven § 10. For mer informasjon viser vi til våre internettsider (<http://www.telemark.no/kulturminne>) og Riksantikvarens hjemmesider (<http://www.riksantikvaren.no/Norsk/Veiledning/>).

Eventuelle spørsmål kan rettes til rådgiver Line Grindkåsa på telefon 35 91 72 97 eller line.grindkasa@t-fk.no.

Vi gjør også oppmerksom på meldeplikten etter kulturminneloven § 8 andre ledd. Meldeplikten oppstår når det oppdages automatisk fredete kulturminner som ikke var kjent på forhånd. Bestemmelsen legger et klart ansvar på tiltakshaver om å følge stanse- og meldeplikten. Tiltakshaver skal forsikre seg om at de som utfører arbeidet på stedet er kjent med stanse- og meldeplikten, men det er tiltakshaver selv som står ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skades. Telemark fylkeskommune er rette adressat for en eventuell melding. Om det påvises automatisk fredete kulturminner er det Riksantikvaren som avgjør om arbeidet kan fortsette og vilkårene for det.

Vurdering

Det regionale kulturminnevernet har ingen innvendinger mot de omsøkte tiltakene. Det er imidlertid uavklart om disse vil komme i konflikt med regionale og/eller nasjonale arealbruksinteresser (fortrinnsvis automatisk freda kulturminner). Telemark fylkeskommune vil av den grunn ikke gi endelig uttalelse til søknaden før undersøkelsene etter kulturminneloven § 9 er oppfylt, dvs. at de varslede undersøkelser er gjennomført.

Med hilsen

Torbjørn Landmark
rådgiver
Avdeling for areal og transport
torbjorn.landmark@t-fk.no
+47 35 91 73 22

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Postadresse:	Besøksadresse:	Sentralbord	Foretaksregisteret: 940 192 226
Postboks 2844	Fylkesbakken 10	35 91 70 00	Bankkonto: 5083 05 42083
3702 Skien	3715 SKIEN		www.telemark.no

**/Avdeling for areal og
transport**

Vår dato 29.06.2015
Vår referanse 15/08717-2

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Norges vassdrags- og energidirektorat		Postboks 5091, Majorstuen	0301 OSLO

Kopimottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Fylkesmannen i Telemark		Postboks 2603	3702 SKIEN